

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona.

Felolós szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen betenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A tisztviselők és a vasárnapi munkaszünet.

Székelyudvarhely, aug. 2.

Ugy emlékszem, valamikor réges régen úgy tanultam volt a bibliából, hogy hat nap alatt teremtette Isten a világot és hetedikén a jól végzett munka után megpihent.

E *törvényt* talán az első ember idejében megtartották, de azóta sok viz lefolyt a Küüllön s azóta sokat változott a világ folyása. Elkövetkezett az idő, hogy folyton csak imádkozni kellett, ha nem is mindenkinek, vagy dolgozni szakadatlanul, ha nem is minden embernek. Mert voltak, vannak és lesznek mindig kiváltságos emberek, a kik minden munka nélkül élhetnek s ilyenkor oly jól esik az édes semmittevés utáni pihenés; de vannak munkások, — ideértve a szellemi munkával foglalkozókat is — a kik asztal mellett való keszerves görnyedés árán szerezhetik meg csak a mindennapi feketé kenyeret. Mert tessék elhinni, arra néhány forint, azaz koronára nagyon de nagyon rá dolgozik az a tisztviselő. Sohse vessen senki szemére egyetlen tisztviselőnek se, hogy ő vagy ők tartják, mert bizony mondom, nagyon de nagyon megdolgozik a mindennapi kenyeréért. Talán fölöslegesnek vélik a sok tisztviselőt, a mint hallottam is, hogy mire való az a sok ingyenélő? Hát ki szolgáltatna igazságot a pereskedőknek, hát ki tartaná rendben a község, a város, a vármegye, avagy az ország vagyont? Hát, uram bocsásd meg, ki hajtana be az adót, a mire pedig oly nagy szüksége van az osztrák sógornak? Ki emelné a quótát, s ki töltene meg az osztrák ármádia zsebet pénzzel, a mely nélkül nincsen élet, nincsen feltámadás. Szóval a tisztviselőre feltétlen szükség van, legfennebb székely észjárás szerint a végrehajtó volna elbocsátandó, mert az már csakugyan igaz, hogy ő csak az állam érdekében teszen az államfentartó polgárok ellen.

No de félre a tréfával. Gondolkozunk egy kissé komolyan a tárgyunk felett, mert igazán visszás helyzetben van az állam a tisztviselőivel a vasárnapi munkaszünet kérdésében. Furcsa, nagyon furcsa, hogy ugyanazon állam megbünteti a dolgozó polgárt és meg a nemdolgozót is.

Tegyük fel, hiszen megtörténhetik, vagy meg is történhetett, hogy van egy kis földcsékeje (a melyet ugyan nem a fizetéséből vett) egy állami tisztviselőnek, mondjuk itt a város végén valahol. Mondjuk, hogy az egy jó kaszáló, a mely tisztességes jövedelmet is ígér az amugy is nagyon sovány fizetéshez, s valamilyen hasznot venni igyekszik földjéről. Le van kaszálva már a széna, félig-meddig meg is száradva már.

Vasárnap korán reggel elrizza az a hivatalnok, hogy kiszáradva teljesen, hétfőn valamely uton-módon fedél alá vihesse. Siet haza, hogy el ne késsék az irodából. Azonban alig ér haza, tornyosulni látja a felhőket az égen, siet vissza, hogy boglyába rakja, hogy megmentse azt a kis

mellékést, midőn feltűnik a közelben a csendőr, felírja nevét és csodálatos, szépen megbüntetik, mert dolgozott vasárnap. Nagyon helyes, ne dolgozzék a hetedik napon, a midőn még az Ur-isten is pihent. Szánja azt a napot annak imádására, a ki őt és mindeneket teremtett. Ora et labora. Ima és munka egymás nélkül mit sem ér. Isten dicsérete a jól végzett munkában, a munka hiveséges teljesítésében leli fénykoronáját. Oh mily szép, midőn egy lelkiismeretes munka után felsóhajt a munkás: Áldott légy Istenem, hogy erőt adtál a munkához, ne vond meg tovább sem atyai jószágodat, adj erőt a munkához továbbra is. Mennyivel szebb ez annál, midőn a munkás a templom helyett korcsmába lép, hol azt hirdetik, se Isten, se haza, csak jog kell nekünk. A hol levetkőzve emberi méltóságot, megtagadva Istenét... ej, de hagyjuk.

A tisztviselő barátunk elkésett az irodából, vagyis vasárnap délelőtt nem volt munkában, helyesebben nem dolgozott az államnak.

Hétfőn szivszorongva lép hivatalába, s a szigorú főnök nyomban maga elé csitálja, miért nem volt irodában vasárnap? Jön a feljelentés, figyelmei, és jön a bírság, azért mert nem dolgozott.

Igazodj el ezen m. kir. ész!

Megbüntetik mert dolgozott és megbüntetik, mert nem dolgozott vasárnap. És ki cselekszi ezt? Ugyanegy — az állam. Saját részére megköveteli a munkát, s ha magának dolgozik a munkás, megbünteti. Pedig a vasárnap Isten és ember előtt mindig ugyanaz marad, s ha kötelezi hogy ne dolgozzék a munkás, saját munkáit, a hivatalnokait ne kényszerítse arra, hogy vasárnap dolgozzanak, a helyett, hogy a templomba mehessenek.

Hiszen igaz, templomba elmehet egy félórára, ha szépen elkérezdik, mint egy 6 éves nebuló!

Vegyünk más esetet. Valamelyik hivatalnoknak a közelben laknak szülei, mondjuk valamelyik faluban. Szeretné meglátogatni, de nincs vasárnapi munkaszünet s így annyi, mintha Alsókubinba való volna, mert onnan is hazajöhet, ha szabadságot kér — feltéve ha kap. Na az is igaz, hogy ha falura ki akar menni, egy vasárnapra esetleg kaphat szabadságot, de az is beleszámít abba a 8 napba, a melyet a főnök adhat, ha épen kedve van, de egyetlen nap szabadsághoz nincs joga, pedig nagyon de nagyon megviseli az asztalnál való görnyedés. Nem lehet tehát csodálkozni, ha a tisztviselők mozgolódnak a vasárnapi munkaszünet, a szolgálati pragmatika és a fizetésjavításért. Hiszen teljes lehetetlenség megélni abból, a mi fizetése van egy XI. fiz. osztály 3-ik fokozatába sorozott tisztviselőnek. Nem az irigységg mondatja, ezt de jobban van dolga egy munkásnak, mint egy tisztviselőnek, pedig milyen tőkét fektetett be az, és milyent ez, míg képesítését megszerezte. Milyen igényei vannak ennek és mit kíván a társadalom attól. Vegyük fontolóra és minden józan gondolkodású ember be kell lássa azt, hogy a mostani nehéz

viszonyok között teljesen jogos és méltányos a tisztviselők mozgalma, hiszen azért, hogy valaki hivatalnok, nem lesz mindjárt rab, a hol a főnök a börtönőr. Vagy nem iskolás gyerek, a hol ott áll a főnök a nádvészóvel, mint hajdan az iskolamester.

BELFÖLD.

Székelyudvarhely, aug. 2.

A vasútasok fizetése.

Egyes sajtóorgánomok hetek óta egyebet sem tesznek, mint félreismerhetetlen tendenciával hirdetik, hogy a kormány, a vasútasok fizetére rendezésének kérdését teljesen elejtette. Sőt a tudatosan ferdítő lapközlemények egy része bizonyos, a vasútasok köréből fölhangzó „hangos elégedetlenségekről” is tudott és roppant viharokat jósolt.

A hazugságok hadjáratát most már remélhetőleg lefegyverezi *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter gyors és üdvös intézkedése, a melyvel a vasútasok júliusi és augusztusai fizetési többletét tegnap kiutalta.

A kereskedelemügyi miniszter azonban itt nem áll meg. A vasútas törvényjavaslatok *szentesítése holnap, vagy holnapután kétségtelenül megtörténik.* És akkor a vasútasokak kiutalják a magasabb lakpúszl és kiutalják — a mire senki sem számított — a júliusra eső drágasági, éjjelezési és rubaátalány pótlékokat.

A vasútasok között országjáró nagy az öröm és általános a hála érzése a kereskedelmi kormány iránt, a mely vasútas politikáját — programját hűségesen betartva — a maga egészében keresztülviszi. *Kossuth* Ferencz nem törődött a rágalmakkal, a ferditésekkel, nem czáfol, nem reflektált semmilyen támadásra; ehelyett zajtalanul, avatott, biztos kezekkel rendezte a vasútasok helyzetét. A nemzeti kormány így czáfol. A kereskedelmi miniszternek ez a nobilis fegyverkezése méltó ahhoz a névhez, a melyet visel. A vasútasok örömteli hálája pedig a legszebb elégtétel és egyben erőforrás a további önzetlen munkálkodásra, szemben a kicsinyes gyanúsítgatásokkal.

Érdekes és jellemző egyébként, hogy most nincsenek sehol a ferditők. Hol vannak ők? Persze, az ilyen nemes, tiszta munkával szemben nevetésgöggel naiv erőlködésbe fut a legnagyobb stílus hazudozási készség is.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, aug. 3.

Mióta a koalíciós kormány vette át az ország ügyeinek intézését, különösen megszapordtak azok az irányzatok, mik politikai szempontokat szögöznek le. A kétségek, erőszakos félremagyarázással, egyre nagyobb számban burjánoznak fel a politikai bizonytalanságok földjén; a rosszakarat kapós jószág és a mellett érthetően torzító üvegen lát mindent. Radikális és kevésbé radikális, nemzetiségi és kimondottan felekezeti nácionalista, agrár és merkantil; mind azekben állított állásfoglalások, melyek mikor hívók toborzásával, sulybeli értéküket akarják növelni, az egységes magyarságot bontják részekre. Pedig erre soha sem volt oly kevésbé szükség, mint ma.

A kormány átmenetileg vállalta a kormányzást és az átmeneti szó jelenti az államháztartás szekerének rendes kerékvágásba juttatását. Az átmeneti időtartamra a koalíciós program-

ből mindenik párt kikapcsolta azokat a pontokat, mik kifejezetten sarkpontjai a pártprogramoknak és a miknek ki nem kapcsolása efemer párt-taktikából talán jövedelmezőbb dolog lett volna, de semmi esetre sem hazafias és legkevésbé sem józan. Az átmeneti időszak ugyobbára csak rendbehozni és nem alkotni akart. A megrongált falakat előbb építik fel és csak azután festik újra.

Szereljünk le tehát minden pártatlanítási készséget. Ezeket a — sok esetben — kicsinyes ambíciókat rendeljük alá annak a legfőbb ambíciónak, mely az ország jövőjének eredményesen és értékesen akar dolgozni.

*

A politikai események, a mik lassan kezdik kivetkezteni — színtelenségből a nyári színeket, ószre mozgalmak időket igérnek. A horvát mozgolódásnak egyre vérmesebb célzatai és a radikális színezettel folyó egyéb kormányellenes áskálódások, zavarokkal fenyegetnek, éppen arra az időre, mikor a kormány az átmenetileg vállalt teendő legértékesebbjeivel kívánja foglalkoztatni a parlamenti köröket. Az alkotmányos garanciák és a választói jog reformjában letett korszakos kérdés időrendi sorrendben csak azokat a reformokat követheti, a mely az akuttá mérgesedett egyéb szociális bajokon voltak hivatva segíteni. Azért maradtak ószre a választói jog körüli alapvető munkálatok és ugyan csak ezért kerül majd csak ószre szőnyegre az alkotmány biztosíték törvénytervezete. Kihátásában ezt a kétségkívül jeleltős időt akarják felhasználni úgy a horvátok, mint a koalícióval farkasszemű néző más politikai érdekes csoportok arra, hogy hurkot vessenek a kormányra. De hát miért? A horvát hóbortokra fölösleges sok szót vesztegetni; abba a cselétalan és meddő küzdelembe bécsi ellenségeink lovalták be őket, csak azért, hogy az esetleges zavarokat ellenünk használhassák föl, ha kell, mindjárt a horvátokon is útvé egyet. Néhány kalandor, ki a maga ügyefogyottságát a ragyogó álmódosítások mögé bujtatja, inszenálja ezt az egész mozgalmat, mit rövidesen leszerel a legjózanabb politikai tényező: az észreterés.

*

A kormány preventív gondoskodása meg-

győzte úgy a magyar aratómunkásokat, mint a munkaadó gazdákat arról, hogy ebben az országban, amíg ennek ügyeit a nemzeti kormány intézi, a jogvédelem egyenlősége nem csupán írott malaszt, hanem — mennyire csak emberileg lehetséges — eltagadhatatlan tényeken nyugvó valóság.

Ennek a minden irányban ható és meggyőződések eredményeül tekinthetjük az ideai aratásnak zavartalan lefolyását, mely zavartalanul a maga vagy anyagi előnyeivel körülbelül kiegyenlíti a tavalyi aratás eredményeivel szemben mutatkozó terméshiányt.

Vajha minden téren emelkednének a munkáselemek a tisztán látás, a világos gondolkodás magasabb színpontjára és értenék meg, mint az aratómunkások értelmes többsége, hogy nem a felelősség nélkül s pusztán kenyérkeresetből kiabáló izgatok dolgoznak tiszta, önzetlen szent akarattal az előtérbe nyomult szociális érdekek humánus szellemben való kivételésén, hanem az a felelős hatalom, mely a jogegyenlőség vagy elve alapján köteles gondoskodni a nemzet minden rétegének jólétéről, boldogulásáról.

*

Ha idegen földön jár az ember, a tovarohanó vonatról önkételemül is észre kell vennie egy jellemző tény. Azt, hogy egymás után, megszámlálhatatlan sokaságban merednek eléje a gyárkémények. Nálunk, Magyarországon megértésképpen tehet meg az ember a nélkül, hogy valahol is nyomát látná egy-egy égnek meredő füstös gyárkémények. Töretlen földeken vízi keresztül az embert a vasut, itt-ott letelepszik csak egy-egy csorda s jámbor tehetetlenségében, jellegzetes erővel szűri át a magyar élethetlenség a szemlélőbe azt a tudatot, hogy itt tényleg élni sem akarnak az emberek.

Pedig dehogy is nem akarnak. Lázasan, oktalan fantomok kergetésével, amint végigtapodja az a sok százezer magyar az élet útját, csak az élniakarás dolgozik benne. A paha jólét-palotáinak ablakából messziről kiszűrődő fényesség eji meg a lelkeket és görcsösen kap az minden számszál után, amiről csak hiszi azt, hogy felszínen tarthatja őt. Ezért fajul történetessé a la-

teincrosztály előrehaladása és ezért öblösödik a szó szoros értelmében könnyörtelen társává a proletariátus küzdelme. Nálunk mindenki élni akar és kétségtelem, hogy joga is van hozzá. De hiányzanak azok az előfeltételek, mik az ipari kifejlésben lemaradtak. Magyarországon biztosíthatják a viszonyok konsolidáltságát.

Minden gyárkémény egy-egy őrt álló katonára, ki arra hivatott, hogy a nemzeti jólét minden kártékony behatástól megóvja. A gyárkürtök bugása a jövő muzsikája. Az ipari és kereskedelmi fejlettség a maga átható erejével nagy érdeklődásokat teremt, mi elősegíti és kifejlésében általánossá teszi a tőke és a munka közötti kapocs egésszégetését.

Maszlagolják a halakat.

A közigazgatás ügyelmébe

Az Udvarhelyi Híradó múlt számában a napi hírek között említés történt arról, hogy a Küküllő folyó mentén maszlagolják a halakat. Bár közvetlen megfigyelést nem lehetett tenni, mert a vadorzók meglehetősen ügyesek, épen úgy mint a notorius tolvajok, több mint bizonyos, hogy a rablóhalászatnak minden módját alkalmazzák. A Küküllőnek legelrejtettebb, alig hozzáférhető partjain döglött halak, rákok bőven találhatók. A rablóhalászok a törvényt felletl érzik magukat s gazdag zsákmánnyal térnek haza mindaddig, amíg őket nyakon nem csípi; akik pedig törvényes alapon nyertek szabadalmat a megengedett eszközökkel, jogos halászatra, silány eredményt érnek el a vezesse őket esetleg tudományos szempont — inzulatusoknak vannak kitéve. Erről majd más helyen.

Mit mondjunk a havasi vizekről? Ha végig járjuk az udvarhelyvármegyei havasi vizeket, meggyőződés szerezhetünk arról, hogy alig van állandó vízü patak, amelyben daczára a minden meg- és meg nem engedett pusztító — igazán rablóhalászatnak, elő ne fordulna a pisztrang, ami amellott bizonyít, hogy kellő megvédelemmel, tehát nem rendkívüli költségekkel járó mesterséges tenyésztéssel, rendkívül felszaporítható lenne a pisztrang állomány megyénkben, s nem mint most csak elvétve juthatunk hozzá, hanem sok ezerre emelő jövedelmet hajtó rendes piaci cikk lehetne. Ott vannak a Nagy-küküllő felől mellékvizei, nevezetesen a Si-

Még egy kis visszaemlékezés Nápolyra.

— Irta: Kovács János. —

Közölném azzal a banálissal, de mindenesetre tapasztalati igazsággal is, hogy némely emberek valóságos mániája a vásárlás. Amit megpillant, azt szemé rögtön megkívánja és legalább is alkuszik rá. Én pl. egész biztosra veszem, hogy Szentegyházasfaluban nincs épkézláb ember, ki kezében, mellén, nyakán, vasár- és ünnepnapokon olvasót, keresztet avagy érmet ne hordana, hiszen egy pár olasz kereskedő ezek árából gazdagodott meg. Hanem a mi Károly barátunknak sok minden értékes és értéktelen dolog között, egy igazi olasz cipőre fáj a foga, mert ezek az elszakgathatlanság és olcsóság hírében szenvednek.

Csakugyan ama bizonyos estefelé, mikor a villamos addig vitt, amíg megállott és amikor azon a piszkos sikátoron bandukoltunk le a tüdőriesen kivilágított korzóra, épen egy cipőkirakatra botlottunk.

Természetes, hogy valóságos diadal-kiáltással rohantunk be és megkezdődött a próba, meg az alkuvás. A cipők hol nagyok, hol kicsinyek, hol feketék, hol vörösek, hol pirosak, hol zöldek voltak; a talián majd hosszú létrán mászott fel a tetőig, majd hasra feküdvé keresett az alsó fiókokban, közben a veríték előntötte, homlokán ökönyi izzadság-cseppek tündököltek, de megfelelő lábművészi alkotás csak nem került elő. Aztán az árban is óriási ellentétek állottak fenn; a talián egy darab papirosra husz lírát irt az olcsó cipőért, Károly alája vetett tízet. Mikor pedig a legjobb akarattal sem lehetett ezt a nagy távolságot áthidalni, a talián kezünkbe nyomott egy másik házszámot, mely alatt az ő sógora, vagy apósa tart fenn hasonló üzletet s elbocsátott, valószínűleg a pokol mélységes fenekére kívánva mindkettőnkét. Hát ez egyedül meg is szenvedett egész lármás nációjának minden hibájáért, minden bűnéért...

Esti hét órára — ebéd idejére — érkeztünk vissza szállónkba. Az „Eden“-nek hatalmas étterme utolsó helyig teleülve a világ minden részéről össze-

özönlött idegenekkel. Épen a legfőbb szezon-időből töltöttünk ott néhány napot s így volt alkalmunk egy kis szemlélődésre.

Nápoly utcáin, köztörök, muzeumaiban csatangolva, már napközben is észre lehetett venni, hogy lépten-nyomon vérbeli turistákkal, szenvedélyes utazókkal találkozunk. Látszó, térkép, bedekker minden kézben; vagy nagyobb csoport verődik össze, kiket ékesszavú cicerone kalauzo, feleslegessé téve a sentebb önleltetett segítő eszközöket. Minden követ megvizsgálunk, minden zugba belepillantunk, minden ó-kori ékszer megbirálunk, minden mumia geneológiáját kifürkészük, minden korsó ürmértékét megállapítjuk, minden etruszk feliratot szent áhitattal bálmulunk meg, jöllehet egy árva szót sem értenek belőle; minden fennmaradt derékszíjról meghatározzák az illető római urnó karcsúságát, testmagasságát. Szóval valóságos hivatalos lettárt vesznek fel erről a letűnt dicső világról. A tizenhat esztendőös bakfis szakszerű esztetikai tanulmányokat végző Herkulusnak nyakig mezitláb, még a bádög fügefá levéltől is megfosztott alakján; a tizenégy esztendőös kamasz pedig ott settenkedik Vénusnak szeméremtől piruló teste körül, anélkül, hogy ezen valaki megbotránkóznék. De ennek a szenvedélyesen kutató népségnek viselkedése, ruházata olyan igénytelen, hogy mi — a nappal gavallérai — csaknem lesajnáljuk őket.

És este az ebédnél?

A legszigorubb eikert szerint megállapított szaloruhák fedik a férfiak testét; a nők csaknem vakítóan tündökölnek aranyba foglalt gyémánt ékszerikkel. A társalgás annyira halkán folyik, hogy az még a legközelebbi szomszédot sem zavarhatja meg; az ajkakon csak elvétve vonul végig egy diskrét, fagyos mosolygás. Még a pinczerek is olyan nesztelen léptekkel siklanak tovább a sima parketten, hogy mi, kiknek vérmérséklete zajosabb kitorására nagyon is hajlandó volna, alig várjuk az ebéd végét. Hanem egy komoly tapasztalatra már szert tehetünk, nyugatnak utazó népe két rend rubával neki mer vágni a világnak. Vajjon mi képesek volnánk-e utáncsinálni?

Az esti élet folytatódik a pipázóban, társalgó-

teremben s itt a rideg illemszabályok már engednek merevségükből. A sovány és hosszú myladik, misszek cigarettára gyujtanak, később kártyázásból kezdnek a játszanak olyan szenvedélyvel, mintha nem is Albiou kódos égének hideg vévét hozták volna magukkal; a férfi népségnek legfőkébb a kibiciz passiv szerepe jut. Közben betoppan egy olasz daltársulat, hogy zenéjével, énekével, tánczával pár óráig szórakoztasson és erre az egész társaság ismét annyira kivásalódik, olyan komoly képet ölt, mintha mindenki egy világhangverseny zsűritagja volna. Egyébiránt Nápolyban idegen ajakról először és utolszor ekkor hallottunk magyar szót „Köszönöm szépen“. Ugyanis a tényezőző olajbarna művész valamikor (S)-Budavárában szelidítette a szilaj magyar erkölcsöket s egyetlen pozitív vagyoneképen hozta magával makaroni-evő hazájába ezt a köszönést.

Közben pompásan folytak az üzleti levelezések és egy jóképű öreg ur majdnem ennek lett áldozata. Mig mi nyolczan vig beszélgetés közben szürcsöltük kávénkat, addig ő az íróasztal mellett erős igyekezettel töltött be rubrikákat, összeadott, kivont s a végén annyira belemerült a nem épen költői műveltségbe, hogy a tintát kidöntötte. Az asztalon ott volt az itatóspapír, mellette a tele papirkosár, de ez a váratlan incidens annyira zazarba hozta a jámbor bácsit, hogy csak bamban bálulta, miként ömlik el a fekete folyadék az asztalon s miként készül rá-cseppenni elegánsul vasalt szürke nadrágjára. Ám az utolsó pillanatban felugrott és a csengő felé rohanva feldöntött egy tisztas matrózat.

Végre megjelent a szálló portása; helyzetéhez és tábornoki egyenruhájához méltóan tekintett végig az ázott harctérzen s azután... leitatva az egész fekete-tengert. A mi bácsinknak csak ekkor kezdett világosodni, hogy hiszen...

Hej, micsoda kinszenvedést állottunk ki, hogy feltörő nevetésünk kacagásba ne csapjon át; még lefekvésünk után is egy megcsiklandozott a vidám-eleg dévaj manója. És azután álomra ringatott a teuger távoli zugása; álmaiukat beragyogták a teuger felszínű csokolódzó csillag-miriárdok.

kaszó, Pisztrangos, Salamás, Ivó, Rakotyas és a két Bakó, továbbá a Dészák patak. A Kisküküllő bucsini része, a Kis- és Nagyg, a Bogdán és Erőspatak, a parajdi Jubod vize. A Vargyas Szentegyházasfalú feletti része s alább is, a Gyepű, Tolvajos, Ilasza és Keruly vize; továbbá innen is a Vargyas, Kormos, Lángos patakok s ezeknek minden kisebb mellékere különösen augusztus hava után.

Elszomorító körülmény az, hogy a lelketlen pusztítás következtében hasonló állapotok vannak a Nagyküküllő, Nyikó, Fenyéd, Vargyas, Keruly és Kormos Lángos vizekben a rendkívül szaporodó rákkal is.

Tudvalevő dolog, hogy a földmivelésügyi Miniszterium adományából a két Homoród vizében nagy mennyiségű szivárványos pisztrang ivadékok helyeztek el nagy ünnepélyességek között. Ezen halakra hasonlít a sebes pisztranghoz, de zömökobb, hátvonala erősen ívelt, az orra tompább, szájhasadéka a szeme alá ér. A szivárványos pisztrang azonban sohasem fejlődnek olyan foltok, mint a milyeneket a sebes pisztrangon láthatunk. A tartozkodási helyére vonatkozólag tett tapasztalatok mutatják, hogy bizonyos ideig, egy két éves koráig megmarad a mi pisztrangjaink lakta vizekben, nagyobbra növe azonban levonul a hegyi patakokból a mélyebb vizű nagyobb vízfolyásokba. Ez a helyváltoztatás természetesen következménye a hal fajbéli tulajdonságának; ugyanis a mi pisztrangunknál általában jóval nagyobbra szokott nőni. Mint gyorsan növe, jóízű, nem kényes halfaj, kiváló figyelmet érdemel és ohajtaudó, hogy tenyésztése, kiváltság az arra alkalmas bővebb vizű patakokban minél szélesebb körben terjedjen.

Volna tehát halunk is, rákunk is, és még sincs. A múlt év nyarán a Kis Homoród, Rákos, Vargyas vizében egyetlen rákot sem lehetett fogni. Sokan azt mondták, hogy a rákhiány oka a kenderáztatás. Igaz, hogy a kender kábító illatú növény s mirigy szőreitől, kiválasztott sárgás narkotikus gyantájából Ázsia délkeleti részében a „hasis“ néven ismert részegítő italt készíttik, amelyet újabban hatásos orvoságnak is használnak; de hogy a kenderáztatás miatt pusztultak volna ki a rákok, alig hihető. Régebben még mielőtt a bécsi parkét a házi szőnyeget kiszorította, volna a kendertermelés jobban virágzott. Gyermekkoromban emlékszem, mint falunk lakói, a Nagyküküllő partjain mily nagy mértékben áztatták a kendert; de azért rák bőven volt. Az irodalom is azt mondja, hogy híres volt Magyarország hajdan rákbőségéről. Oláh Miklós épen úgy, mint Aldrovandi Uliasses és mások is megemlékeznek róla. Ma azonban számuk megcsappant, sőt némely helyen egészen ki is pusztult. A rákpestisnek nevezett vész tizedelte meg hazánk rákállományát is, úgy miot a külföldét. Déli Franciaországban jelentkezett először ez a betegség 1878—80. között. Hozzájárul körül-belül szintén ez időben jutott el. Ahol felépített, igen gyorsan és tömegesen végzett a rákokkal. „A dunai és ferenczsatornai rák, midőn a betegség a Dunában és mellékvizében fellépett 1879-ben, a Ferenczsatorna dunai torkolatának átellenében Kisközrege felmászta a hegyekre (dombokra) s a szőlőbárzadúkat ellepve döglött meg.“ (Halászati)

Erdélyben s a hegyvidéken azonban ma is van még, noha helyenként ott is kipusztult. Ma már szintén félben van a vész, melyot egy hasadógomba (Bacterium) okozott. Igen valószínű tehát, hogy a rákállományt nálunk is a rákpestis tizedelte meg, s részben a törvényellenes rákászás. A törvény a 8 cm.-nél kisebb rák kifogását tiltja (a szemtől a kiegyenesített fark végéig). De ki ellenőrizi ezt? Nem régen a Küküllő és mellékvizői halászatát egy bérlő vette ki a felső részen, ki azzal egész kereskedést üzött. Oriási mennyiségben fogták ki a rákokat s szállították Budapestre s talán külföldre is. Potom haszonbért jó hasznot csinált — illetőleg sok jó pénzt kaphatott. De hát azért népesítette be a területet Isten a vizet halakkal és rákokkal, hogy mások rovására egy ember élveze és értékesítse a vizek áldásait? Amikor kétségen kívül megállapítható tény a hal és rákállomány pusztulása, egy bérlő megélhetésének, léteizentartásának szolgáljunk azzal, hogy vizeink pusztuló félben levő kincses bányája teljesen kiapadjon? Csakis törvényisztelettel, a törvény utasításainak szigorú betartásával lehet úgy a vad-, mint a hal- és rákállományt is az emberek kapzsisága ellen megvédeni. Nem régen a Dunántúli vidéken utazva, láttuk oriási nagy területen a vasut mentén, hogy nyulak, őzek, fácánok, stb. mint valami szelidített állatok nagy mennyiségben vigan

ugrándoztak, sétáltak nem parlag, kopár, hanem megüvelt területeken.

Felsőbb kifejtésem, hogy a halállományt mesterséges tenyésztéssel rendkívüli módon lobot felzaporították. A rákok mesterséges tenyésztése azonban nem sikerült mindig. A mi megmaradt azt engedni kell, hogy fejlődjen s a törvény intézkedéseit a rákfogásnál be kell tartatni.

Nem állítom, hogy a pisztrangállományt teljesen a rablóhalászat tizedelte meg. Vizeinknek, különösen a Sikaszó és Fenyéd vizének jellemző hala és roppant mennyiségben is fordul elő a Vak Ingola (Orsóhal), mely tulajdonképpen tengeri hal, de ivás végett felvonul a kisebb folyókba és patakokba. Neve székely halnév, mely Erdővidék és Udvarhely-megye balászáinál ma is él. E hal előfordulásának tulajdonítható nagyrésztben, hogy a Sikaszóban a *Pénzespér* (Pérhal) névű ismert pisztrangállomány apad, a Fenyéd vizéből pedig kipusztult, mert az ingola mint föltétlenül előszi rátapadhat uemcsak szilárd testekre, kövekre, hanem halakra is rákora is, s ha táplálékukról beszélünk, rendszeren mindenféle férget, halivadékokat és a rákok különböző fajait szokás fölemlíteni; de az összes megfigyelők megegyeznek abban, hogy főleg más állatok, különösen más halak husából és véréből táplálkoznak. Miután szájukat valamelyhal bőréhez erősen odaszorították, a reszelő fogak működni kezdenek, miközben mélyebben és mélyebben fúródna a bőrébe; a reszelő anyagot lenyelvén, lassacskán mély lyukat ráganak a hal testében, akár eleven legyen az akár holt, állítólag leggyakrabban olyan halat fúrnak meg, mely fenékhorogra akad; de nagyon valószínű, hogy egészen egészséges halak is áldozatul esnek falánkságuknak. Erejük bámulatos, tetemes nagysága következtül el s így csakhamar gödrök keletkeznek. Minden új gödörben egy pár ingola tartozkodik, szájukkal valami nagyobb köre tapadnak és itt ivnak. A Kis küküllő pisztrangállományban gazdag voltát az ingola teljes hiányának lehet tulajdonítani s ezért kívánatos volna, hogy a különben izletes, de kevés ember által (előítéletlenül fogva) élvezett ingola kifogására minden lehető megintatás. Összel szept. végén és október hóban, amikor utjokat a tenger felé megteszik, husdaraboknak a gubókba való bebotósítása által, melyekre magukat fészélik, tomoegesen kifoghatók lennének.

Mindenen itt elmondott dolgokban már régen illetékes helyen kifejeztem adtam, saját és mások megfigyelései alapján. Hogy szavaim akkor visszhangra nem találtak, azon csak sajnálkozhatom; hogy ismételtelen felhívom a figyelmet — ezt kötelességemnek ismertem.

Ezek után egy vélem leghelyesebb lenne, ha a közigazgatás az udvarhelymegyei vizeket drákói szigorral felügyeltetné és egy szakértelencmól bíró *halásztársaság* kezelésére adná, mert különben a kincses bánya ma-holnap kifogy. Ugy hiszem, hogy az országos halászati felügyelőség vagy más megyei halásztársaságok szívesen adnak tanácsot, avagy utasítást a teendőkre nézve a törvény §§-ai mellett Végre romélem, hogy vármegyék érdemes alispánja, miként minden közérdeket szolgáló ügyben — egy ezen nagyfontosságú kérdésben is, az úgy kolló előkészítésével mindent el fog követni arra nézve, hogy a felvetett kérdése a lehető legjobban megoldasék. Dixi, et salvavi animam meam!

Tamás Albert.

HIREK.

Székelyudvarhely, aug. 4.

A sztmihályi vértanuk exhumálása.

A vértanuk az új sirban.

59 évi csendes pihenés után a kegyelet megbolygatta azt a sirt, a hol a 4 vértanú pihont.

Az égen sötét felhők tornyosultak s sűrű cseppekben hullt alá az eső, midőn a sir testébe mélyedt az ásó. S aztán a mint mélyebbre haladtak, jobban és jobban tisztult az ég s midőn harangzúgás között kiomeltük az első csontot a sírből, már az azur kék égből sütött az augusztusi nap.

Kényszerűség vitte rá az emlék-bizottságot, hogy megbolygassa a besüppött sirt, mert a hol eredetileg voltak eltemetve, távol esett a közlokdései utól s a felállított emlék, nem töltötte volna be teljesen hivatását. Némely kíváncsi ember elzártaudokolt volna oda a távolba is, de bizony a legszámsabbban nem vették volna maguknak azt a fáradságot.

Igy aztán közvetlen az út mellé egy emelkedésre állították az emlék és ide szállították a porló csontok is f. hó 1-én.

Sok magasztos, lélekemelő ünnepélyen vettem részt életemben, de talán Rákóczi temetésén kívül egy sem volt, a mely oly megható lett volna, mint ez. Ott a fejedelmi pompa, itt a végtelen egyszerűség, ott a rézből készült, itt a fenyőfából beszerőtt sírláda fogadta ölébe a csontokat. Rákóczi temetésén meglepte a pompa a szemlélt, a fényes díszmgyarokon élvezett szeme világa, itt a hulló könnyek fátolyozták be a szemet. És mégis az ottani fény s itt a pompa nélküli temetés oly hasonlatosak — a haza és baráti szeretetnek vértanuit foglalták magukba a sírládák.

Oh mily megható volt, midőn ugyanazok a kezek, a melyek 59 évvel ezelőtt sirba helyezték, ugyanazok emelték ki sírjukból. Oh mily megható volt, a mint 70—80 éves emberek szeme könnybe borult s el-elméségettek a rég multról s e négy székely ifjuról. Milyen volt az egyik, milyen volt a másik? S milyen kegyetlenül végezték ki egyiket vagy a másikat?

Mint bullott a könnye Tarcsafalvi Sámuelnek, midőn elbászálta:

— Uram, uem emlékszem most már melyik hová van temetve, csak azt tudom, hogy a sírjuk közös. De nem is tudhatnám, hiszen ugy össze voltak vagdalva, hogy Sebestyént is csak az inge kézelőjéről ismerte meg édes apja. Hát mi idegenek, kik csak akkor láttuk először s csak Bántót ismertük, mert ő kövérebb volt három társánál.

Szomorú idők voltak ezek. De a kegyetlenségeknek olyan példáját még hírből sem hallottam, mint a mit itt műveltek az oláhok. Szegény Barabásra jól emlékszem, középtermű barna ifju volt, kis fekete bajusszal. Szegény de sokat szenvedett, talán legtöbbet társai között. A gyilkosság után való nap elmontunk az Ugron János ur kúriájába, a hol a csűrbe voltak kifestetve a legyilkoltak. Akkor még ott feküdt Kovács Imre is s mellette Barabás a kinok egyik szemébe egy lándsa volt döfve, az arczán át szintén s az orra le volt vágva, még ép szemével bánatosan nézett meg édes apja s szinte az ijedtség látszott benne, midőn oláh közeledett feléjük. Aztán akkor éjszaka meghalt ő is.

Rettenetes idők voltak azok. Szívünk, lelkünk fájt, de segíteni nem lehetett, de mit is tudtunk volna tenni, hiszen magam is csak 12 éves gyermek voltam, de a meszárlás oly rettenetes volt, hogyha száz évig élnek sem feledném soha.

Igy beszélgetnek az öregek a félig nyitott sírúal a régmúlt időről, a nemzet szenvedéseiről, hű fiai fájdalmairól.

E közben ki volt ásva a sír is s megérkezett Dr. Longyel Árpád körorvos is megkezdődött a csontok kiszedése, folytonos harangzúgás mellett.

Mintegy 200 drb került elő a 4 vértanú csontjából, melyet egy erre a célra készített sírláda helyezett a bizottság.

A vértanuk koporsó nélküli voltak eltemetve s a bepadolást képező deszkák szétmálva, ugyannyira, hogy vajszerien voltak vághatók.

Midőn a csontok kiszedettek, a melyek között világosan kitűnt a négy koponya s ezek egyike egy fej magassággal fennebb volt mint a többi, ez volt valószínűleg a Sebestyén csontváza, mert állítólag ő volt a legmagasabb társai között, felvetetett az exhumálási jegyzőkönyv. Egy csonbcsont maradt még meglehetősen épségben, ennek hossza 48 cm.

D. u. 3 órakor történt meg az új sirba való áthelyezés.

Ez volt a legmeghatóbb. Zúgtak a harangok végig a Nyikó völgyén, temetik a vértanukat. S a székely nép Kobátfalván, Benczédben és Szentmihályon meghallva a bánatos hangot, eldobva a sárlót sietett, hogy részt vehessen a temetésen, hadd mondhasson utolsó Isten hozzádat a porló vértanuknak.

Négy hatalmas természetű székely emelte karjára a kis sírládat, melyet egy kis gyerek is könnyen elbirhatott volna, utánna a bizottság és a nagyszámban összegyűlt közönség.

Búgtak a harangok hegyen-völgyön át s oh mily megható volt, a mint a székelység könnyes szemmel kísérté a hamvakat. Oh mily megható volt, a mint felhangzott a zokogás. Hiszen sem testvére, sem gyermeke, de még csak atyjafia sem és mégis sirt, zokogott.

Síratta a nép a haza és a baráti szeretetnek vértanuit és siratta a jelent. Hol van az az ifju,

ki koczkára tegye életét barátjéért? Hol a lángoló hazaszeretet, mely vért és életet áldozott a haza szent földjéért? Eltemették őket! Ezért zokogott a nép, ezért zokogtak az öregek, e hamvakban siratták nemes erkölcsöinket.

Az új sírhoz értünk az emlék törében, cementtel burkoltuk alját a cementtel vettük körül a sírládat s azzal vontuk be tetejét is, hogy az utókor-nak megmentsük még poraikból a mi megmenthető.

A sír szélére állt Deák Miklós lelkész, imára kulcsolta kezét s oly remek imával bucsuzott a hamvaktól, hogy a még száraz szemek is könnybe lábbadtak. Oh, e szívhez szóló szavakat soha el nem feleli a ki hallotta, örök emlékül van az szívünkbe vésvé. Bár hallotta volna minden székely s fogadná meg minden székely az isteni ígétet „szeresd felebarátodat, mint magadat” és „a haza minden előtt.”

Meg kell jegyezni, hogy Székelyszentmihály közsege oly nemesen viselkedett, oly odandással tá-mogatta a bizottságot, hogy a hálás köszönetet e helyről is méltán megérdemli.

Most már végleges temető-helyükön pihennek a sokat szenvedett ifjak. Emlék jelöli, hol porlanak csontjaik, ahová el kell zárándokolni a székelynek, mint a mohamedánnak Mekkába. Áll az emlék, mely hirdeti a felebaráti és a haza szeretetet százado-
kon át.

E hó 11-én fényes ünnepség keretében törté-
nik meg a felavatás, melyre készül és a melyen ott
lesz minden igaz székely.

Tarcsafalvi Pálffy Aladár.

Jegyzők ünnepe.

Folyó hó 29-én Alsósófalván a vármegye Udvar-
helyi járása jegyzői kara Dr. Demeter Lőrincz fő-
szolgabíró elnöklete alatt kedves ünnepélyt rendezett
Szász Dénes alsósófalvi és Vass Mihály orszégyi
jegyzők eltöltött negyedszázados jegyzősikdése em-
lékére.

29-én reggel hosszu kocsisorban vonultak a
jegyzők Korond felé, s mikor a r. kath. temetőhöz
érkeztek, megkoszorúzták elhunyt kartársuk Katona
Ferencz sírját. A Szenkovics Józsefét pedig virággal
hintették tele.

A korondi fürdőhöz megérkezve, kis pihenő
után újból tovarobogott a kocsisor Alsósófalva felé,
hol a helyi erkölcsi testületek részvétele mellett
szerényen, röviden, de annál megatöbben és kedve-
sebben, a baráti érzés legmelogetebb megnyilatkozásá-
val ünnepelték az Udvarhely járási jegyzők elébb
jelzett két szeretett kartársukat.

Az ünnepélyt a közönség által elénekelt Him-
nusz nyitotta meg, minek végeztével Dr. Demeter
Lőrincz a járás főszolgabírója magas szárnyalásu
megnyitóját mondotta el, ki lelkének egész melegé-
vel, szeretetének teljes erejével ölelte át két jubiláns
jegyzőjét; elmondotta, hogy 17 évvel ezelőtt, mint
gyakornok jött e járás hivatalához az egyetemi ta-
nulmányok egész raktárával, fiatal hévvel, lelkesé-
désével járta sorra a jegyzőket, mert tudását a gy-
akorlati élet mezején képezte, s legnagyobb részben
ezen járás jegyzői kara környezetében, ezért ő ezt
a jegyzői kart mindig, mint igazán szeretett munka-
társait tekintette, testvér gyanánt szerette és szereti
ma is, s ha valakinek öröme lehet a jubileumban,
ugy az ünnepeltet után övé az öröm nagyobb része.
A kedves jelenet után nem volt szem, melyben öröm-
könyök ne ragyogtak volna.

A megnyitó után Gálffy István fenyédi jegyző,
egyleti elnök üdvözölte az ünnepelteteket emelkedett
hangu beszéddel, kiemelve, hogy bár a jegyzők tul-
vannak terhelve munkával, mégis lelkiismeretes pon-
tossággal teljesítik kötelességüket és így becsületes
munkával eltöltött szolgálati évekre tekinthetnek
vissza.

Végül jó kívánságokkal halmozta el a jubilán-
sokat s arra kérte kartársait, hogy miután a mai
ünnepe is az egyleti tagok szeretetének szüleménye,
ápolják még jobban ezt a szeretetet.

Ezután a jubilánsok meghatóttan mondtak
köszönetet a kitüntető ünneplésért, majd Mircea
tanító a tantestület és a közsegek jó kívánságait
tolmácsolta, meleg, őszinte baráti hangon. A jegyző-
egylet kedves emléktárgyainak átadásával a lelkes
kis ünnepség véget ért és kezdetét vette a járási
értekezlet, melynek során több üdvös javaslat tété-
tett a közsegi közigazgatás minden ágára nézve, s
az új anyakönyvi törvény és utasítások ismertetése
után ez is befejezést nyert.

A délutáni órákban a társaság a fehér asztalok
köré gyülekezett össze, hol a harmadik fogásnál Dr.
Demeter Lőrincz főszolgabíró első pobárköszöntőjét
a vármegye közserzetében álló főispánja Ugron Ákos
és alispánja Dr. Damokos Andorra emelte, — kik
hivatalos elfoglaltságuk miatt, ugyan személyesen
nem jelenhettek meg az ünnepségen, de jó kívánsá-
gaik tolmácsolásával a főszolgabírót bizták meg. A
vármegye felvirágoztatása körüli elévülhetetlen érd-
meik ecsetelése után a társaság lelkes óvációja
közben meleg szavakkal éltette. Ezen meleg óváció
ugy Ugron Ákos főispánnak, mint Dr. Damokos
Andor alispánnak táviratilag tudomására hozott.
Poharat üritett még Dr. Demeter Lőrincz a jubilán-
sokra, Gálffy István Dr. Demeter Lőrinczre, ki a
jegyzőknél a hivatalban szigorú, de igazságos fő-
nöke, a hivatalon kívül páratlan jó barátja.

Ezután Szász Dénes és Vass Mihály válaszol-
tak meghatótt szavakkal, majd Gálffy István a ta-
nitói kart, a közsegi előljárást közönte fel,
Csomor Gábor Gálffy Istvánt éltette, Szabó Endre
tb. szolgabíró a vidéki egyleti tagokat és egyik kép-
viselőjét, Balint Mihály borsodi jegyzőt.

A kellemes összejövetel után mindenki egy
felédhetetlen kedves emlékekkel gazdagabban távozott
székelyéjére.

Pusztuló erkölcsök.

Ilajdanában minden furlangja dacára is a szü-
koly embert tartották az őszinteség, a becsületesség
mintaképének. Ha a Királyhágón túl ment egy szé-
kely, tárt karokkal, örömmel fogadták a az örült
legjobban, aki vendégül láthatta, vagy kezot szoritha-
tott vele. Ma a Királyhágón túl azt kérdezik, van-e
még hát egy becsületes székely. Tönkre van téve
jó hírnevük, de nem is csoda, mert legtöbbnyire
a házaló cigányok képviselik ott a székelységet.
Azok pedig mire Segesvárra értek, székelyek lottok
s mire átlépi a Királyhágót, hét szilváfas nemesek
s az Alföldön már dicsőösökről beszélnek, a kik el-
költötték a nagy vagnyt s most a késő unokának
házalással kell keresni a kenyerét.

De nemcsak a távolban, idehaza is tapasztal-
juk napról napra a régi székely erkölcsök pusztulá-
sát. Látjuk napról-napra mint zülük el az a nép, a
tevéson értelmzett szociális tanok, a rendkívüli
urbatársaság s a pálinka észbóuto hatása miatt. Ma
a székely nem tisztességtudóan köszön, ma ha egy
nadrágos embert lát saluján keresztül menni, nem
Isten nevének említésével fogadja, hanem trágárnál
trágárabb szavakat kiabál utána. Van kivétel is,
szó nélkül s dicsérettel legyen mondvá, az öreg
emberekből telik ki ezek nagy száma, a kik még az
„erkölcsi regulákat” tanulták az iskolában.

Jó szerencse, ha egy uri ember ép fölvel kerül
ki egy ilyen mételeyezett közsegből. Tessék csak
figyelembe venni, hogy erkölcsileg azok a legzüllöttebb
közsegek, a melyeknek népe legtöbbet járt idegenbe,
a melyeknek népe legtöbbet dolgozott az oláh bojár-
nak, vagy az amerikai yankeknek.

Külföldön járnak s a helyett, hogy a szépet és
jót tanulnak el, eltanulják a rosszat, a czéda életet.
Hiszen van városunk közelében olyan közsege, a hol
egy évben 32 olyan gyermek született, kinek apját
leütötte a hajókötél s e gyermekek anyja mind Oláh-
országból hozta ezen becsületet tönkre tevő, élő
tanubizonyítékot.

Fájó szívvel látjuk, mint zülük népünk, fen-
tartván a tiszteletet a kivételeknek. Sok székely
előtt már nem ment sem a magántulajdon, sem az
Isten háza, mely mind e nép erkölcsi züllését
bizonyítja.

Siménfalván a templomot fertöztetik meg el-
vadult kezek s Tarcsafalván a sírköven állanak
boszut. Még 24 óráig sem állhatott épen egy sírkő
magántulajdon kertben, midőn akadnak lelketlen
kezek s össezzuzák azt. Aljas bosszúhól össetörök,
csak azért, mert az különb mint az enyém. Elköve-
tik a bünök egyik legnagyobbikát, a kegyeletsértést
bünhalmozatban.

Megfertöztetik a templomot, a szöszéket, honnan
a Szentírás jóra vezérő igéit prédikálja a pap,
istentelen kezek bemázolják piszkos dolgokkal. Hová
jutottunk s hová jut még e nép a förtelmek lejtő-
jén? Még csak szorványos eset, de ha méltó meg-
torlásban nem részesülnek, jön, következik a többi
utána, mint a lavina. Méltó, olretentő példával
kell ezen esetekben eljárni, hogy az önmagáról meg-
feledkezteteket megfékezze s a még teljesen el nem
romlottakat visszatartsa a lejtőről.

Fáj az igaz székely szív, hogy hová slyedt
Attila népe! Az utolsó zulu-kaffer több tisztelettel
van az idegen iránt, mint némely székely. Hová fog
vezetni az út? Hol lesz ennek vége, ha jó korán
észre nem térítik? Róma csak addig volt nagy, míg
erkölcsö élt, míg népe el nem puhult s aztán jött
a megsemmisülés. A kiknek kezében van a nép neve-
lése, költözött erővel vigyázzanak, mert bizony-bizony
pusztulnak az erkölcsök.

Házasság. Kádár Gyula Korond közsege jegy-
zője f. hó 10-én tartja esküvőjét Keresztes Emma
kisasszonnyal, Keresztes János és neje Péchy Giza
leányával.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Komlóssy
András nagygyúri járásbírósi telekkönyvezőt a
székelykeresztúri járásbíróshoz helyezte át.

Vajda Ferencz — esperes. Az udvarhelyi
reform egyházmegye tegnapi délelőtt tartotta a ref.
kollegium diszteremében esperes-választó közgyűlését.
A gyűlést, melyre a tagok szokatlanul nagy szá-
mban gyűltek össze, egy rövid ima után Hegyi Péter
főjegyző, helyettes esperes nyitotta meg, mely után
a választás elnökeül Sebesi Ákos egyhm. főgondno-
kot kérte fel, míg bizalmi férfiakul Bedő András és
Jakab Albert lelkészek választottak meg. Összesen
75 szavazatt adott be, melyből esett 42 Vajda Ferencz
székelyudvarhelyi, 31 Biró Áron felsőboldozfalvi
lelkészre, míg 2 szavazatlap üres volt. Elnöfölgva
elnök Vajda Ferencz megválasztott esperesnek je-
lentette ki, ki az esküt a gyűlés színe előtt nyom-
ban le is tette és az elnöki széket magas szárnya-
lásu beszéddel elfoglalta. Ezután a gyűlés még a
számvevői bizottságba Szabó Gyula lelkész és Péter
Gergely tanitót, a nyugdíj választmányba pedig
Mester János lelkészt beválasztotta, mire elnök a
gyűlést bezárta. Vajda Ferenczben az udvarhelyi
egyházmegye olyan férfit nyert, kit tudása, szóközi
készsége méltán predestináltak az esperesi díszes ál-
lásra, hol egyházának ambíciójával, tetterejével bi-
zonyára nagy szolgálatára lesz.

Új lelkész. Az udvarhelyi unitárius egyház-
körben a homoródbásfalvi lelkészi állomás januárius
hóban a lelkész halálával megüresedett. A választás
a mult napokban tartotta meg Kisgyörgy Sándor
esperes és Barabás Dénes egyh. tanácsos gondnok
elnöklete alatt. A választás egyhangu volt, melynek
eredménye: Kádár Lajos gyepesi lelkész megválasz-
tása, mely választást a püspöki hivatal a napokban
megerősítette s Kádárt az abásfalvi egyházkör lel-
készenek kirendelte. Kádár lelkész Gyepesben 18
évig szolgált, hivi általános tiszteletét kiérdemelte.

Halálozás. Lásár Emilné született Réthi
Margit életének 32-ik évében m. hó 27-én Homo-
ródfürdőn rövid szenvedés után váratlanul elhunyt.
A megboldogult Gyulafehérvárra szállították, s ott
helyezték örök nyugalomra. Koporsója mellett férje
Lásár Emil kir. albiró és édesatyja Réthi Lajos
kir. tanácsos állottak; a temetési szertartást pedig
fölkérésre Boá Károly ny. r. tanár, lelkész végezte.

Finnország ismertetése. Erről a külföldi
országrol és a magyarral legközelebbi rokonságban
álló népről keveset tudunk. Csak az újabb időben
kezdődött az érintkezés a finn és a magyar nép kö-
zött. Akadtak lelkes emberek, kik a finn kultúrát
alapos tanulmány tárgyává tették. Ezek egyike Ispa-
novits Sándor fővárosi fiatal tanár. Megtanulta a fin-
nek nyelvét és egy teljez évet élt az északi ország-
ban. Tanulmányait összegyűjtötte és egy nagy mun-
kában készült kiadni. De ennél még többet is tesz,
rokonszenven kelteni vállalkozott a magyar közön-
ségben a finnek iránt. Ezért most beutazza az or-
szágot s tudományos színvonalon tartott előadásbau
és vetített képekben bemutatja Finnországot. A ma-
rosvásárhelyi Székely Társaság meghívására Ipano-
vits Sándor a Székelyföldre is eljött. Első előadását
Marosvásárhelyt július 18-án tartotta meg nagyszámú
intelligens közönség érdeklődése mellett. Az előadás
két részből állott. Az előzőben Finnországot geogra-
fiailag mutatta be. Az ezer tő országa a remek vá-
rosok, a vizesések s az északi fény 50 sikerült
képben már meggyőzött mindenkit arról, hogy Finu-
ország csodásan szép ország. Ispanovits Sándor Ma-
rosvásárhelyről Borszékre ment, hol egy heti tartó-
zkodás után megkezdte körutját. Meglátogatja Gyergyó-
szentmiklóst, Szováttát, Korondot, Székelyudvarhelyt,
Homoródot, Csikszerecsét, Tusnádot, Málnást, Bál-
ványos fürdőt, Kézdivásárhelyt, Kovásznát, Sepai-
szentgyörgyöt, Előpatakot és Brassóban fejezi be
körutját. Ahol érdeklődés nyilvánul, előadást is tart,

A marosvásárhelyi Székely Társaság ez uton is a székely közönség figyelmébe ajánlja Ispanovits urat, ki érkezését az előadás időjének megjelölésével előre közölni fogja.

Merénylet egy templom ellen. Siménfalván az unitárius templom az osztrák és az orgonát ismeretlen tettesek piszkos dolgokkal egészen elrontották. A nyomozást a tettesek kiderítésére szigorúan folytatják.

A helybeli szt. Ferencz-rendi zárda tagjai közül, az erdélyrészi szt. Ferencz-rendiek legutóbbi vajdahunyadi nagygyűlésén történt diszpozíciók következtében P. d'André Chrysostomust Dérsre, P. Lokody Gergelyt pedig Marosvásárhelyre helyezték át. Helyükbe a nagygyűlés P. Albert Kassziánt és P. Máthé Özsébet küldötte.

Szomorú kontraszt. Az elmúlt hét szombatján, szép és elég nagyszámu, intelligens, mondhatnók vállalatot közönség részvétele mellett, *Anna bill* tartottak Homoród-fürdőn. Vidám zene, szilaj tánc és pohár csengés mellett az idő sár szárnyain röpdült; a csapongó jövedv nőttön nőtt; a vidámság terjedve terjedt, folyton fokozódott; egyre hangzott, hogy *sohase halunk meg* és a mulatságnak csak a hajnal hasadása, a napfölkéle vetett véget. Pedig ugyan azokban az órákban és ugyanazon fődél alatt, amíg a tust és a talpalá, való ropogós csárdást búzták, egyik sarokszobában, egy szép, bájos teremtés és csak nem régen még bálványozás ünnepeit ifju, nemes hölgy, egy törvénybíró nemes hitvese, egy kir. tanácsos és nyug. tanfelügyelő leánya, egy derék, tekintélyes és előkelő család féltett szemfényec, egy gondos és önfeláldozó édes anya, zokogó, összetört szívű férjének karjai között vinta a végső tusát. Azonban a végső vonaglás és a halál horgés elnemt a vig zene zajában! A szív megroped; a nemes lélek, a hajnali órákban, elszállott és a hitves elfojtott zokogással borult a kedves halottra, akinek kórágya mellé édes anyjának koporsójától érkezett. *Am! ilyen az emberi élet! Mi nevetünk és mások sírnak; de lehet, hogy mi is sírtunk amikor mások nevettek! És vajjon helyesen és jól van-e ez így? .. Alig hisszük! Hát vajjon nem lehetett volna jó Petőfi „Faluvégén kurta kocsmá” című románczának kurjongató s duhajkodó Szamos menti legényeitől egy kis gyöngédséget elenni és elcsajátítani; avagy az egész mulatságot későbbre halasztani? .. Hiszen a mulató közönség jól ismerte a kellemetlen szituációt, a válságos helyzetet és a fenforogott, változhatatlan, súlyos körülményt, mert már egy hét óta ott feküdt a gyógyíthatatlan s szerencsétlen beteg, aki itt életet s erőt remélt és egy napra! azelőtt csaknem bizonyos volt a katasztrófa bekövetkezése, amiről övéi már értesültek is. Pihegő ziháló kebel, halál horgés, végső sóhaj, fájo zokogás és vig zene, pohár csengés, toporzékoló tánc, tobzódó jó kedv! .. Nem-e merész ellentét? .. És a nemes lélek elszállott; de azért a mulatság zavartalanul folyt egészen világos virradtig. A nemes érzésnek a gyöngéd figyelemnek és az igazán humánus, őszinte részvétnél minő szépen és mindennél szebben beszélő megnyilatkozása lét volna az, ha a mulatásra öszszesereglett arany ifjuság jeles képviselői közül valakinek eszébe jutott volna a Szamosmenti legények fent idézett szép, tanulságos példája és azt követve, szintén kihörpöntik borait, végét vetik a zenének s haza mennek a legények! .. És mi mégse akarunk senkit megróni; nem is rekriminálunk; szemrehányást se teszünk, sőt még nem is hibáztatunk senkit és még a szigorú bírálattól is tartozkodunk, mert a megtörténtet amúgy se lehetne meg nem történté tenni. Mi egyszerűen csak a szomorú és rideg tényt regisztráljuk és a merész kontrasztban, a mostoha sors ezen iróniájában is a 20-ik századbeli nemes ifjuság gyöngédségének, nemesebb érzelmeinek elfajulását konstatáljuk. Vajha ez a szomorú eset tanulságul szolgálhatna! Am lehet, hogy mi a világot homályos szemlélve igen sötét színekben látjuk, mert minket is „elfárasztott immán a sok szenvedés”; lehet, hogy nincs is igazunk és épen ezért örvendünk, ha valaki fölvilágosítaná és meggyőzne a felől, hogy alaposan tévedünk; de addig, a Szamosmenti legényekkel tartva, megmaradunk helyesnek vélt elveink mellett. (. . .)*

Önbíráskodás. Ilyés János és Gál Ferencz sógorok már jó ideje tapasztalták, hogy a luczernás földjükön valaki éjjelenként legelteti a marháját. Mivel a tettesre nem tudtak ráakadni, elhatározták, hogy lesbe állanak és alaposan megbüntetik jószáguknak bitorlóját. Az elhatározást tett követte. A lesbenálló sógoroknak nem is kellett sokáig várakozniok, mert az éjjeli legeltető nemsokára meg is jelent, aki pedig nem volt más, mint Ilyés János testvére és Gál Ferencz sógora: Ilyés Ferencz. A sógorok erre — kik Gál Ferencznek haragocai voltak — elővették bírói pálcájukat, mely ez alkalommal egy egy jókora dorong volt és úgy verték fejbe kedves rokonukat, hogy az menten összeesett. Gál Ferencz fején a folytonossági hiányt a kórházban igyekeznek reparálni, a derék sógorok ellen pedig megindították a vizsgálatot, melynek befejeztével majd meg fogják tanulni, hogy náluknál illetékesebb bíró is van a földön.

Benedek Elek anyja meghalt. Sulyos csapás érte Benedek Elek, a kiváló székely író. Édes anyja özv. kisbaczoni Benedek Huszár Jánosné tegnap d. e. fél 12 órakor Kisbaczonban elhunyt. Halála a legszelebb körben mély részvételt keltet. Temetése szombaton délután három órakor lesz.

Bucusi Kadicsfalván. Egy újabb püspöki körlevélben foglalt rendelkezés következtében az idén már a kadicsfalvi bucut nem a napján, hanem a rákövetkező vasárnapon, f. évi július hó 28-án tartották meg. A vidéki papok részéről többen vettek részt egy a bucsun, valamint a délután tartott népgyűlésen, melyet azért tartottak meg, hogy a népet a korcsmázástól és ezzel a pálinkaivástól és duhajkodástól elvonják. A gyűlés a legnagyobb érdeklődés mellett folyt le és végeztével a vendég papok hiveikkel együtt visszatértek községeikbe.

Cabaret Homoród-fürdőn. Deréki Antal és társai, Homoród-fürdőn, mult vasárnap este megismélték a székelyudvarhelyi Cabaret előadást, amelyről csak elismeréssel lehet nyilatkozni. Azonban kevesen voltak jelen, mert a fürdőző közönség egy részét az esős-borus idő, — másokat pedig talán L. E.-né közbejött szomorú halálesete és temetése — meg az előző éjszakán lezajlott *Annabáti* nagy muri tartott vissza. Ha egy hirhedett kengyelűtő, vagy egy csepűrágó büvész hirdettet volna — nagy hangon — előadást: bizonyára többen lettek volna; de minthogy csak egy jó nevű magyar veterán színész állott a dolog élén s vezette a lelkes műkedvelőket, hát sokan otthon maradtak. Am, de ilyen a 20-ik század izlése és szelleme!

Vandalizmus. Tarcsafalván Pálffy György földbirtokos elhalt leánya, Nella sírjára egy igen szép sarkókat készítettett a helybeli szakiskolában, melyet július 25-én helyeztek el a sírra. Azonban még 24 óráig sem állhatott épen, mert 26-án reggel 8—10 óra között ismeretlen tettesek a sarkóban elhelyezett fényképet összetörték és a sarkókat is meg rongálták. A feljelentés a kobálfalvi csendőrszón azonnal megtéttet, s alapos gyanúsítás révén a tettes is megkerül, midőn a bünvádi feljelentés is beadatik a törvényszékhez. Hiszen már türbetetlen állapotok vannak Tarcsafalván, a hol a tulajdon nem szent. A templomban mindenki az első székért öli magát, mindenki elsőb nemesnek tartja magát mint a másik, de e tettel egy cseppet sem mutatnak lelki nemességre.

Keresztény szociális egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta. Jövő vasárnap aug. 11-én délután fél 3 órakor a román iskolaalkul gyűlést fognak tartani, melyen a tisztikart és a választmányt fogják megválasztani. Szabai Antal id. elnök.

Anna-bál Homoród-fürdőn. A mult szombaton Homoród-fürdőn rendezett Anna-bál szép sikerrel zajlott le. A bál tiszta jövedelme 88 kor. 56 fillér volt, melyhez felülfizetésekkel hozzájárultak: Ilyés Miklós ezredes 4 kor. 40 fill., Dr. Daróczy Ignác 3 korral, kiknek ezuton mond köszönetet a rendezőség.

Jótekonyczélú mulatság volt a mult vasárnap este Bikafalván, az ugyanottani református templom orgonájára. A mulatságot a bikafalvi és felsőboldogfalvi arany ifjuság rendezte mely egy kedves kis vigjátékból és azután késő reggelig tartó tánc-vigalomból állott. Szilgolyi Edének *„Házassági három parancs”* című 3 felvonásos vigjátéka került színre. Szereplők voltak: *Lányi Andor, Szibian Borcsa, Péter Gábor, Balló Margit, Széles Lajos, Tóth Mózes, Bencze Ilonka, Péter Karolin.* A sugó fontos tisztét Péter Géza teljesítette. Pénztáros: *Bede Dezős*, ellenőr: *Balászy Dénes* volt. A színelőadás kitűnő sikerrel folyt le a közönségi iskola termében, melyet a vidék műpártoló intelligenciája zsufolásig megtöltött. Előadás után teljes meglepődés sugárzott, úgy a nézők, mint a szereplők arcáról, mert utóbbiak a miniatúr színpadon helyes fel fogással és műkedvelőket megillethető minden kritikát kiálló bravúrral oldották meg feladatukat mindannyian. Legnagyobb volt pedig a közös meglepődés akkor, a mikor a pénztáros és ellenőr beszámoltak sáfarkodásuk eredményéről és kitűnt, hogy 200 koronánál többre rug a bevétel, amiből a bikafalvi régi rozsaat orgona helyébe, egy új orgona alapjára a költségek levonása után 130 korona maradt. Ezen színelőadásos vigalomnak a korbán idős, de testben és lélekben egyaránt ifju *Ugron Gáspár* bikafalvi birtokos volt a védnöke és főpártfogója, s kinek a háznál volt a műkedvelő ifjuságnak mondhatni állandó tanyája s kinek köszönhető főképp, hogy a kis társaság végig sikerrel kitartott s ily szép eredményhez jutott. Családi jegyét az öreg ur 10 koronával váltotta meg s azonfölül vendége volt az ifjuság és több ur család. A bevétel gyarapítására a következő felülfizetések történtek: *Lukácsfy Gyuláné 10 K, Lukácsfy Dénes 10 K, Lukácsfy Elek 10 K, Biró Sándor 2 K, Bedő Gyula, Bedő István, Csáki Albert, Csomor Gábor, Imrich Vilmos, Karda Dé-*

nes, Lukácsfy József, Lukács Sándorné, Máté Dénes, Nagy János, N. N., N. N., Pulzsky Jenő, Sándor Albert, Vajda Ferencz 1—1 K, Apfalbaum Antal és Derzi János 20—20 fill. Jelen volt a mulatságon a nagy környék művelt papi és tanítói gárdája, a székelyudvarhelyi első ref. pappal élükön, több bíró-sági és más tisztviselő, úgy a közelebbi, mint a távolabbi vidékről, sőt a fővárosból is; továbbá több derék közjegyző és birtokos s Bikafalva és Boldogfalva községek szorgalmas székely lakosságának javarésze. (—cs.—r.)

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkérünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyvármegyei tanítóegylet népi iskolai tanszermuzeuma részére *Ember János* kir. tanfelügyelő, a vall. és közokt. m. kir. miniszterium ajándékából, 4 drb. gyógyepedagogiai füzetet, *Károlyi György*, budapesti papirkereskedő az irántanítási kézügyességi gyakorlatokra szolgáló Csáky Jovicza-féle népi iskolai füzetekből két 2—2 drb. álló sorozatot és *Szász Ferencz*, siménfalvi áll. el. isk. igazgatótanító, mint szerző, 2 két. könyvet adományozott. Fogadják az adakozók ezen adományukért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. *Chalupka Rezső*, osztályelnök.

Felhívás csipkeverő-tanfolyamra. A nagy érdemű közönség beaces tudomására hozom, hogy augusztus hó 5-étől kezdődő négy heti csipkeverő-tanfolyamot tartok, s kik ezen hasznos és szép kézimunkát tanulni ohajtják, szíveskedjenek *Barcsay Károly* divatüzletébe jelentkezni, a tandíj 5 kor. a hol a beiratásnál ennek fele fizetendő; házi szegények ingyen tanulásba részesülnek. Tisztelettel *Simó Ágnes* tanítónő.

TÁVIRATOK.

Budapest, augusztus 3.
(Érk. d. u. 5 ó.)

A quota megállapításához.

Félhivatalosan jelentik: lapok azon közleménye, hogy a quota megállapítására vonatkozó legfelsőbb elhatározás késűtt és hogy ez által törvényen kívüli állapot keletkezett, — nem felel meg a valóságoknak, mert annak, hogy a quotakules nem lett július elsőjére megállapítva, annak oka egyrészlől, hogy Ausztriában új választás volt, másrészlől, hogy midőn a bizottságok nem egyeztek meg, be kellett várni, míg a magyar országyűlés és a reichsrat tudomásul veszi erre vonatkozó jelentéseket, mely után királyi döntés következik.

Kossuth Ferencz betegsége.

Herkules-fürdőről táviratozzák, hogy az éjszaka *Kossuth Ferencz* miniszter állapota valamivel javult, mégis betegágyához kéretek *Müller* egyetemi tanárt, *Kossuth* budapesti házi orvosát, ki ma délután Herkules-fürdőre utazott.

Tűz egy vasuti műhelyben.

A magyar államvasutak budapesti északi főműhelyén tegnap este kiűtött óriási tűzet ma reggel 5 órakor sikerült eloltani.

A műhely összes kára félmillió korona, mely teljes vesztesége az államvasutaknak, miután sem műhely, sem kocsi biztosítva nem voltak, mert kereskedelmi kormány két év előtt takarékosági szempontból az összes biztosítósokat beszüntette.

Kiadja: Becsek D Fia könyvnyomdája.

Vadlyog: „Horgony”

A Liniment Capsici comp.

a Horgony-Pain-Expeller

nyitka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvénynél, cauznál és meghűlések-nél, bedörzsolás kóppon használva
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beviszárókor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk ol, mely a „Horgony” vadlyoggal és a Richter orvógyógyzsal ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K t. 40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógy-szerterárbn kapható. — Főraktár: Török József gyógy-szerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógy-szerterá az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Szám 5603—1907. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Udvarhely-megyei takarékpénztár végrehajtónak Bihari Imréné Szeles Julia hagyaték végrehajtását szüvevő elleni 390 kor. tőkekövetelés a ennek 1906. évi december hó 1. napjától járó 8% kamatai 39 kor. 16 fill. már meghatározott, valamint jelenleg 24 kor. 30 filléren hitelesített a még felmerülő költések kielégítése végett a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, kir. járásbíróióság területén levő a az 1. Székelyudvarhelyi 1224 sz. tjkvben A† 206. 207. hrsz. alatti fekvőre (faház) 2840 kor. 2. A székelyudvarhelyi 747. sz. tjkvben A† 2811. hrsz. alatti fekvőre 14 kor. becsértékben, és pedig az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a értelmében Szeles Dénes, Szeles Agnes férj: Wiedmann Henriké, Szoles Etelka, Szeles Teréz továbbá Tolvaly Margit kiskoru és Tolvaly Tibor kiskoru tulajdonosok jutaléka az 1907. évi augusztus 17-ik napján d. o. 9 órakor ezen kir. tkvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen esetleg a fenti becsáron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1907. június 11-én.

Mihály, kir. törvénzi ügyes bíró.

506—1907. vb. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1907. évi 1188. sz. végzése következtében dr. Pál Ernő ügyvéd által képviselt Magyarzadák vásárcsarnok ellátó szövetkezet Székelyföldi főkjá javára Sándor István és neje Pap Róza ellen 500 kor. w jár. orejéig 1907. évi február hó 28-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglat és 2290 korra becsült következő ingóságok, u. m.: a véreahajtási jegyzőkönyv 1—32 t. a felsorolt kávéházi butorok, abroszok, asztalkendők, függönyök, párnák, paplanok, edények stb.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járás-bíróióság 1907. évi V. 119/7. számú végzése folytán 500 K. tőkekövetelés és ennek 1907. évi február 24. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 220 kor. 06 filléren bírósággal már megállapított költségek erejéig, Székelyudvarhelyen, Kossuth utczában 22. sz. a leendő megtartására 1907. augusztus hó 14-ik napjának d. o. 3 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglatatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyudvarhely, 1907. július hó 29. én.

Nagy Lajos, bir. végrehajtó.

471—1907. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a marosvásárhelyi kir. törvényszéknek 1907. évi 4466. számú végzése következtében dr. Kornhoffer Vilmos ügyvéd által képviselt Izsák Ferencz javára Pollacsek Áron ellen 3000 K. s jár. erejéig 1907. évi július hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1051 kor. 30 fillérré becsült következő ingóságok, u. m.: Égetett szeszes italok, szobabutorok, szatocüzletti áruk, üzleti berendezések és hordók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járás-bíróióság 1907. évi V. 307/2. számú végzése folytán 3000 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi május hó 31. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 145 kor. 37 filléren bírósággal már megállapított költségek erejéig, alsósófalván Fülöp Mihály bérházánál leendő megtartására 1907. évi augusztus hó 6-ik napjának d. o. 9 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglatatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1907. évi július hó 22. én.

Nagy Lajos, kir. végrehajtó.

Védjegy:
Kék mezőben két kulcs.

Legmegbízhatóbb gyártmány!

A
SCHLOSSER-GERMAIN & CO
COGNAC

DISTILLERIE FRANCAISE MODÈLE
PROMONTOR.

Kizárólagos elárúsítás Márk Testvéreknél.
Kívánatra próba mintaüveg.

Írásmunkálatok, kézzel vagy géppel (6—8 példány) teljes oldalouként 50 filléért elvállaltatnak. — Czim a kiadóhivatalban.

Épület-üvegezés!

Kérem olvassa el!

Van szreencém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezett kereskedőre, bol

porcellán-üveg, diszmaruk, gyermekjátékok, névnapj és menyegzői ajándék tárgyak és még számtalan sok őszelhalmozott szép áru

jelentéktelen órák mellett lesznek kiszalgalva Fuzzerosztályban — melyet a legnagyobb áldozatok mellett, a legmodernebbül rendeztem be és a mely tisztaság és rend tekintetében is minden versenyt kizár, — minden fűszer-cikkben nagy raktárt tartok, melyeket a legjobb árak mellett árúsitok.

A legjobb kávék, rizsek, lisztek, a legjobb minőségű rumok és likőrök, teák és szalon-cukorkák teasütemények nagy raktára.

Szentpéry tGergely,
Székelyudvarhelyi.

Utazó kofferek! Szalon petrolium!
Baros-, Borszékli-, Kászoni-víz raktár.

Homoród-fürdő t. vendégei szives figyelmébe!

Tisztelettel hozom Homoród-fürdő mélyen tisztelt közönsége szives tudomására, hogy megbízottam hetekéut kétszer, háromszor a fürdővendégeknel tiszteletét teszi, hogy a szükséges háztartási cikkek megrendeléseit felvegye, amelyeket aztán mindjárt másnap a legnagyobb pontossággal házhoz fog szállítani. — Szives támogatást kérve, vagyok tisztelettel:

GYARMATHY ÁKOS.

A ki Budapestre jön, ide megy!

ÁMOR NAGY KÁVÉHÁZ
(ezelőtt Beliczay)

Budapest, Nagymező-utca 7. sz.
Tulajdonos: **KANZLER GYULA.**
Naponta Kis Parádi Náci hiras szolista és teljes zenekara hangversenyez.

Minden idegen nézze meg!

Egy 15—16 éves, irni, olvasni jól tudó fiu a gergyószentmiklósi postahivatalhoz **szolgnak** felvétetik.

Kristály tiszta
Kargita-ligeti „Kamilla“-forrás

A Kárpátok gyöngye!

Természetes ásvány-gyógyborviz!

Főraktár Székelyudvarhelyt:
Haab és Heitz czégnél

Kapható még:
Gál János Utóda, Csató és Kun, Gyarmathy Ákos, Tamás Balázs, Bagó Gyula, Szentpétery Gergely Márk Testvérek, Fernengel Frigyes, Zárug Antal kereskedésében 8 filléért, valamint minden vendéglőben és étteremben.

A Kárpátok gyöngye!

A legjobb borviz.

A legjobb borviz.

Szerves anyagoktól mentes!

Műfogak.

Könnyen megszokhatók, rágásra jól használhatók. Darabja 4 koronától fölfele. Jótállás mellett készíttetnek. Ugyanott foghuzások, toglömések, valamint minden egyéb, a fogászat körébe tartozó munkákat végzek. Minden munkámért jótállást vállalok. A műterem Árpád-utca 10. sz. alatt van.

Dr. Kovács Géza, orvos.

Nyári menetrend.

Ervényes 1907. május 1-től.

V.-v. 8511	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8513		V.-v. 8514	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8512
700			234	ind. Székely-Udvarhely érk.	133			619
716			250	Bikafalva	114			601
728			303	Bógoz	101			548
747			328	N.-Galambfalva	1244			532
805			341	Bethfalva	1214			502
815			368	Székely-keresztur	1206			457
832			41	Ujszékely	1137			427
846			434	érk. Héjjasfalva ind.	1122			412
1	245		927	Brassó		209	800	
849	520	532	434	ind. Héjjasfalva érk.	1104	1114	403	342
917	540	927	503	Segevár ind.	1034	1100	340	310
	650	1100		érk. K.-Kapus ind.		941	213	
		1256		N.-Szeben		104		
	660	1141		ind. K.-Kapus érk.		943	158	
	860	255		érk. Kocsárd ind.		758	1034	
		537		M.-Vásárhely		1030	115	
	900	307		ind. Kocsárd érk.		750	1042	
	1000	521				556	833	
	232	1024		ind. Kolozsvár		211	343	
	760	720		érk. Nagy-Várad ind.		916	230	
				érk. Budapest ind.				